

Kommunal Rapport

ANALYSE 2018 | ENDELIGE TALL
13. august 2018

Rana

43 % av nøkkeltallene er forbedret siste år

nr. 292 justert for inntektsnivå | Fylke: nr. 13 | Gruppe: nr. 41

Nøkkeltallene er en del svakere enn økonomiske forutsetninger skulle tilsi.

Annonse

90 | KBN Kommunalbanken
ÅR | Norge

Plasseringer i Kommunebarometeret 2010-18

Dette er plasseringene slik de faktisk ble rapportert de ulike årene.

Serien er ikke sammenliknbar over tid, fordi innholdet i barometeret også har endret seg over tid.

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Nøkkeltallene alene	115	208	251	300	250	310	165	265	299
Totaltabellen - justert for økonomiske forutsetninger	121	191	235	307	239	336	165	287	292
Rangering inntektsnivå	194	194	193	166	183	142	194	161	189
Grunnskole	286	380	360	369	325	392	378	337	321
Pleie og omsorg	74	65	159	147	119	88	69	368	402
Barnevern	200	295	95	130	220	313	180	214	213
Barnehage	62	186	145	176	117	278	112	154	147
Helse			313	244	322	392	213	292	280
Sosial	335	268	349	359	297	231	197	286	253
Kultur		178	188	279	191	137	114	157	104
Økonomi	211	301	207	173	165	168	123	57	80
Kostnadsnivå		127	78	91	165	149	188	76	65
Miljø og ressurser	98		285	319	32	196	243	71	47
Saksbehandling			242	245	140	180	57	140	135
Vann, avløp og renovasjon			67	80	27	77	187	250	329

Utvikling over tid (sammenliknbar serie)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Nøkkeltallene alene	318	6	323	360	326	330	214	227	299
Totaltabellen - justert for økonomiske forutsetninger	217	10	316	350	307	348	210	269	292
Grunnskole				258	281	365	364	347	321
Pleie og omsorg	254	352	347	357	204	226	262	366	402
Barnevern				142	213	318	95	137	213
Barnehage	50	20	37	56	54	79	99	82	147
Helse		239	383	308	409	387	297	326	280
Sosial	301	309	334	359	363	326	262	272	253
Kultur	93	107	115	163	78	80	95	115	104
Økonomi			353	265	186	162	102	56	80
Kostnadsnivå				204	181	134	133	56	65
Miljø og ressurser	54	45	54	149		36	51	33	47
Saksbehandling				143	212	106	90	120	135
Vann, avløp og renovasjon					136	139	153	264	329

Plasseringene i denne tabellen er oppdatert med nøkkeltallene som er brukt i 2018-barometeret. Plasseringene vil derfor AVVIKE fra det som ble rapportert for ett eller flere år siden. På den annen side er tidsserien så sammenliknbar som det er mulig å få den.

Hovedanalyse – endelig utgave 2018

Rana havner på en 292. plass i målingen Kommunebarometeret 2018 fra Kommunal Rapport. Da har vi korrigert plasseringen med hensyn til økonomiske rammebetingelser. Nøkkeltallene er samlet sett litt svakere enn normalen i Kommune-Norge.

Rana er inne på Topp 100-lista innen miljø og ressurser, enhetskostnader og økonomi.

Kommunen har sine svakeste plasseringer innen pleie og omsorg (402. plass), vann, avløp og renovasjon (329. plass) og grunnskole (321. plass).

Hvis vi ser bort fra kommunenes ulike økonomiske utgangspunkt, kommer Rana på en 299. plass. Nøkkeltallene er en del svakere enn økonomiske forutsetninger skulle tilsi.

Grunnskolen: Karakterene på 10. trinn i Rana har vært en del under middels de siste fire årene, målt mot resten av Skole-Norge.

Resultatene i fjor var omtrent på samme nivå som snittet de siste fire årene. 31 prosent av elevene på 5. trinn de siste fire årene ligger på laveste mestringsnivå (av tre). Det er omtrent som normalen for Kommune-Norge. På ungdomsskolen er bare om lag halvparten av lærerne i matematikk, engelsk og norsk som oppfyller nye krav til fordypning i fagene. Har kommunen satt noe mål for når alle disse skal være ferdig etterutdannet?

Pleie og omsorg: I Rana har 76 prosent av de ansatte fagutdanning. I de beste kommunene er andelen minst 84 prosent. Andelen er omtrent uendret det siste året. Målt mot hvor mange over 80 som faktisk bor på sykehjem, har kommunen en middels andel plasser avsatt til demente. I Rana tilsvarende antall plasser i skjermet enhet for demente 50 prosent av antallet over 80 som faktisk bor på sykehjem.

Barnevern: Når vi korrigerer andelen av barn

som er i barnevernet for behovet, er andelen i Rana på 4,7 prosent. I Rana ble 85 prosent av sakene behandlet innen den vanlige tremånedersfristen. Av barn med tiltak er 42 prosent i fosterhjem eller institusjon. I barometeret regnes høy andel tiltak i hjemmet som positivt.

Barnehage: Bemanningen i barnehagene i Rana er klart lavere enn i de beste kommunene. Som regel er bemanningen lavere jo større kommunen blir. 41 prosent av ansatte i kommunale barnehager har pedagogisk utdanning. Landsgjennomsnittet er 36 prosent. Andelen menn som jobber i barnehagene i Rana er omtrent som snittet. De beste ligger på 17 prosent menn. I Rana går 80 prosent av barna med minoritetsbakgrunn i barnehage, ifølge tallene. Det er midt på treet målt mot resten av landet. Ulike telletidspunkt for barn i barnehage og antall minoritetsspråklige barn er en marginal feilkilde.

Helse: Legedekningen i Rana er på 11,6 leger per 10.000 innbyggere. I Rana er det ledig plass på 11 prosent av fastlegelistene. Det er litt lav dekning av helsesøster målt mot antall småbarn i kommunen. De beste ligger på 180 årsverk per 10.000 småbarn. Antall ansatte med videreutdanning innen psykisk helse er middels, målt mot antall innbyggere.

Sosialtjeneste: Stønadstiden for unge mottakere i Rana er midt på treet. I barometeret regnes kort stønadstid som bra. Det må være positivt at sosialhjelp er en midlertidig løsning på vei mot noe mer permanent. Blant de under 25 år, er andelen på sosialhjelp korrigert for behovet på 4,2 prosent, mens snittet i Kommune-Norge ligger på 3,7 prosent. Sosialstønad gis i over 10 måneder til 18 prosent av de som mottar støtte. Kommunen er på 219. plass på denne tabellen. Andelen mottakere som har sosialhjelp som hovedinntekt er lav. I barometeret teller det positivt.

Økonomi: Korrigert netto driftsresultat var på 5,9 prosent i Rana i fjor. Det er veldig bra, og gir en 32. plass på denne tabellen. Stor skattevekst nasjonalt er en delforklaring på resultatet. Netto renteesponert gjeld er ganske lav i kommunen, målt mot brutto driftsinntekter. Investeringsnivået har vært omtrent middels i Rana de fire siste årene.

Kostnadsnivå: Netto utgifter til grunnskolen (korrigert for utgiftsbehovet) i Rana er lave. Innen pleie og omsorg ligger kostnadene midt på treet. Barnehagekostnadene i kommunen er ganske lave målt mot resten av landet. Kostnadene innen barnevernet i Rana ligger nærmere de billigste enn de dyreste kommunene.

Kommunebarometeret 2018 i et nøtteskall

En årlig rangering av alle kommuner, foretatt av Kommunal Rapport på basis av offentlig tilgjengelige data fra offisielle kilder.

Litt forenklet kan vi si at vi måler Norges beste kommune. Første rangering ble publisert i 2010. 2018-barometeret inkluderer 152 ulike nøkkeltall innen 12 forskjellige kategorier.

Kommunal Rapport har alt ansvar for vektning, vurderinger og eventuelle feil i framstillingene. Vi har forutsatt at kommunene har rapportert korrekt. I noen få tilfeller har vi fjernet data som har

framstått som mistenkelige. I de tilfellene står kommunen uten data.

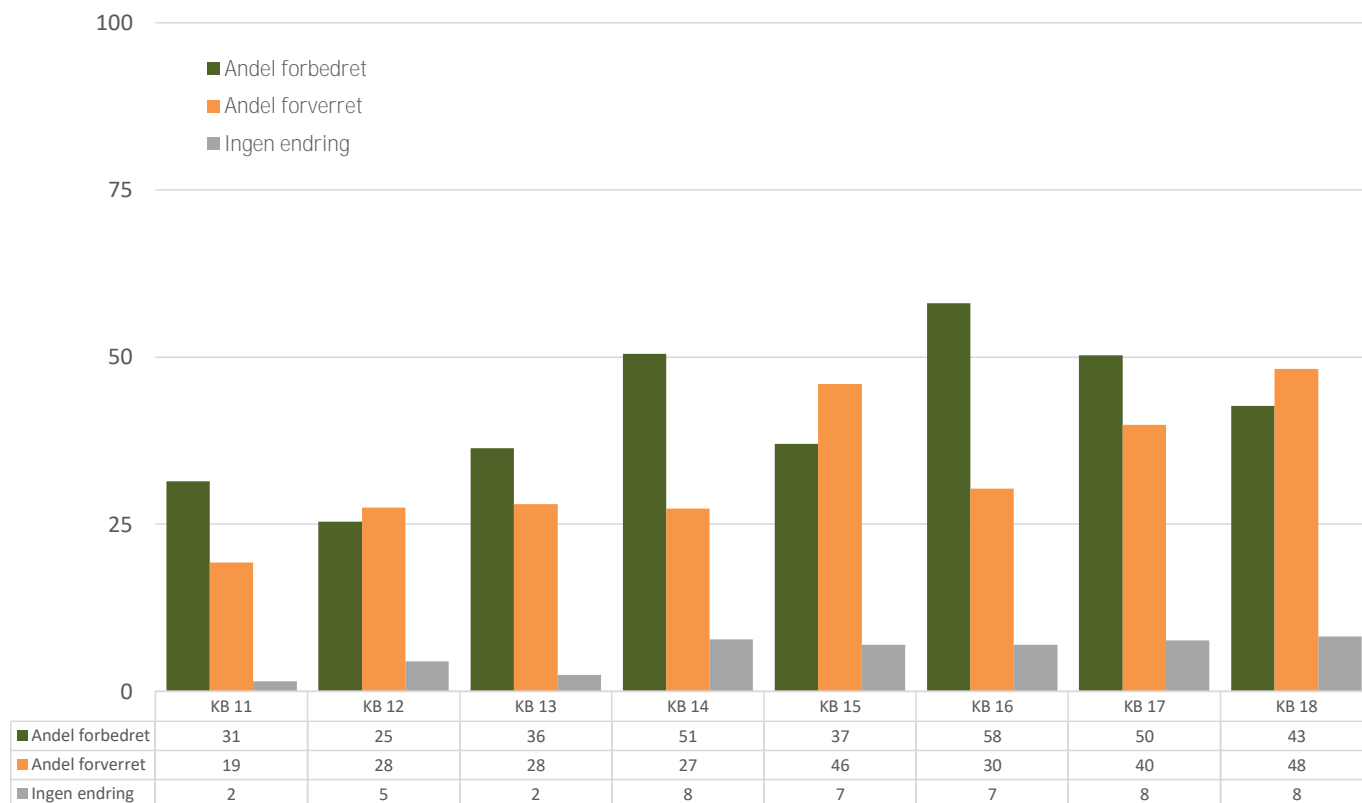
Hensikten er å gi et lettfattelig bilde av hvordan kommunen presterer målt mot resten av Kommune-Norge, for å bidra til en mer opplyst lokaldemokratisk diskusjon.

Kommunebarometeret er ingen vurdering av om innbyggerne får gode *nok* tjenester, men om det ser ut til at kommunen har noe å lære av andre - basert på hvor nær kommunens målbare resultater er kommunene med best resultat. Barometeret er heller ikke en konkurranse i å drive billigst, uten hensyn til tjenestene.

Det er viktig å huske på at det kan finnes gode forklaringer bak en svak tabellplassering, og at tilfeldigheter vil spille en rolle. Viktigere enn tabellplasseringen er om kommunen har fått bedre eller dårligere nøkkeltall det siste året. Vi publiserer fra i år en **forbedringssskår**, som viser nøkkeltall som har blitt bedre minus nøkkeltall som har blitt dårligere, justert ut fra hvor stor vekt nøkkeltallet har i barometeret.

Vil du lese mer om kildene som er brukt? Gå til denne artikkelen: kommunal-rapport.no/kommunebarometeret/2018/metode

Kommunens forbedringskår

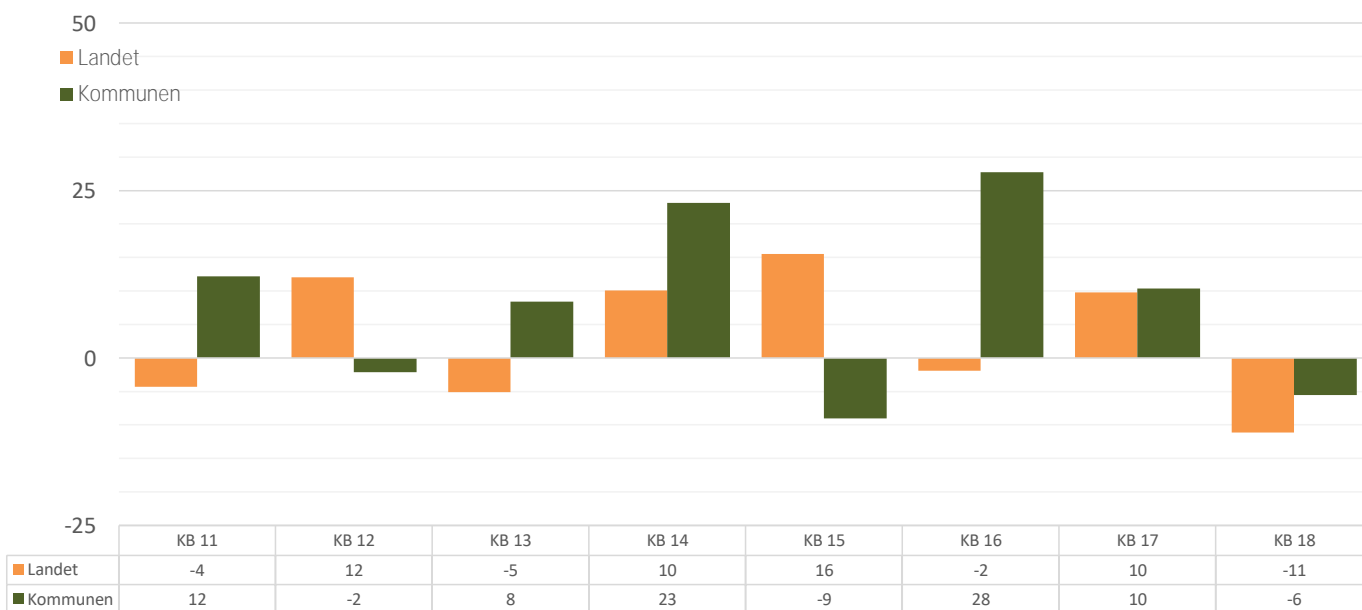

Andelen av kommunens egne nøkkeltall som har blitt bedre eller dårligere det siste året, justert for nøkkeltallets vekt i

barometeret. Indikatorer som ikke kan sammenliknes med året før regnes inn i «ingen endring». En typisk kommune har

de siste årene forbedret omtrent 50 prosent av nøkkeltallene, justert for indikatorernes vekt.

Kommunens forbedringskår målt mot Kommune-Norge

Grafikken sammenlikner kommunens utvikling med gjennomsnittet: Hvor stor andel av nøkkeltallene ble bedre i fjor?

Andelen er vektet som vektingen i Kommunebarometeret, slik at beregningen

legger mest vekt på sentrale nøkkeltall. Ikke alle nøkkeltall kan forbedres, og noen nøkkeltall reflekterer en fast skala mellom kommunene (hvor noen får bedre resultat på bekostning av andre. Men i stor grad er det mulig å forbedre seg innen de indikatorene

som er i bruk i Kommunebarometeret. Det indikerer også utviklingen i Kommune-Norge samlet: Hvert år er det en klart større andel av nøkkeltallene som blir bedre, enn dårligere.

Grunnskole

321 .plass

Andel nøkkeltall
som har blitt bedre

60

20 % vekt i barometeret

	Kommunens nøkkeltall			Plass	Snitt	Topp	Kommunens karakter		
	KB 2016	KB 2017	KB 2018	KB 2018	KB 2018	KB 2018	KB 2016	KB 2017	KB 2018
AVGANGSKARAKTERER: Snitt grunnskolepoeng (10. trinn) siste fire år (10 %)	39,3	39,5	40,1	261	41,0	43,0	2,5	2,5	2,8
AVGANGSKARAKTERER: Snitt grunnskolepoeng (10. trinn) siste år (5 %)	40,3	40,1	40,7	257	41,4	44,5	3,1	2,9	3,0
FRAFALL: Andel elever fra kommunen som har fullført og bestått videregående innen fem år (10 %)	67	64	67	325	73	87	3,4	2,7	2,8
NP 5. TRINN: Andel elever på laveste mestringsnivå, snitt siste fire år (5 %)	33,9	32,8	30,8	230	24,1	19,5	2,6	2,6	2,7
NP 8. TRINN: Andel elever på laveste mestringsnivå, snitt siste fire år (10 %)	9,3	9,6	10,7	167	8,7	6,2	3,6	3,5	3,3
NP 9. TRINN: Andel elever på laveste mestringsnivå, snitt siste fire år (10 %)	6,0	5,6	5,5	134	4,9	2,9	2,7	3,4	3,8
SKOLEBIDRAG: Skoleresultater korrigert for sosiale faktorer på ungdomstrinnet, snitt siste to år (10 %)	3,3	3,3	3,3	236	3,5	3,7	2,6	2,7	2,7
UTDANNING: Andel lærere med kompetanse til å undervise i norsk, engelsk og matematikk, 1.-7. trinn (5 %)	55	65	72	191	70	100	2,3	3,1	3,2
UTDANNING: Andel lærere med kompetanse til å undervise i norsk, engelsk og matematikk, 8.-10. trinn (5 %)	49	50	48	360	68	100	2,7	2,3	1,9
UTDANNING: Andel lærere som oppfyller kravene til undervisning, 1.-7. trinn (2,5 %)	97	93	93	293	95	100	5,2	4,1	4,3
UTDANNING: Andel lærere som oppfyller kravene til undervisning, 8.-10. trinn (2,5 %)	98	97	94	317	96	100	5,3	5,0	4,0
TRIVSEL: 7. trinn, snitt siste fem år (5 %)	84	86	88	259	91	95	2,9	3,3	3,5
TRIVSEL: 10. trinn, siste fem år (5 %)	80	81	83	244	86	90	3,1	3,2	3,9
SPESIALUNDERVISNING: Andel elever med spesialundervisning 1.-4. trinn, snitt siste fire år (2,5 %)	4,4	3,7	3,7	43	5,2	2,8	5,5	5,4	5,4
SPESIALUNDERVISNING: Andel elever med spesialundervisning 5.-7. trinn, snitt siste fire år (2,5 %)	12,2	9,3	8,8	132	9,2	5,0	3,7	4,4	4,5
SPESIALUNDERVISNING: Andel elever med spesialundervisning 8.-10. trinn, snitt siste fire år (2,5 %)	16,1	14,2	13,4	305	10,2	6,3	2,1	2,6	2,9
LEKSEHJELP: Andel elever 1.-4. trinn som har leksehjelp (2,5 %)	20	11	10	268	16	68	2,4	1,8	1,8
LEKSEHJELP: Andel elever 5.-7. trinn som har leksehjelp (2,5 %)	22	19	16	281	29	82	2,3	2,1	2,0
LEKSEHJELP: Andel elever 8.-10. trinn som har leksehjelp (2,5 %)	0	0	0	230	8	51	1,0	1,0	1,0

Grunnskole

321 .plass

Andel nøkkeltall
som har blitt bedre

60

Karakterene på 10. trinn i Rana har vært en del under middels de siste fire årene, målt mot resten av Skole-Norge.

Nasjonalt har karakterene på 10. trinn økt også det siste året, men ikke like raskt som før. At valgfag er med i beregningsgrunnlaget, har bidratt til høyere karakterer på 10. trinn. Resultatene i fjor var omtrent på samme nivå som snittet de siste fire årene.

Nasjonalt har andelen elever som har fullført videregående med bestått innen fem år, økt de siste årene. Snittet er nå på 73 prosent. Andelen elever fra kommunen som har fullført og bestått videregående i løpet av fem år, er nå på 67 prosent. Frafallet har gått noe ned fra kullet som startet i 2011, til de som begynte året etter og ble talt opp i 2017. Andelen som har fullført og bestått har økt med 3 prosentpoeng.

31 prosent av elevene på 5. trinn de siste fire årene ligger på laveste mestringsnivå (av tre). Det er omtrent som normalen for Kommune-Norge.

På 8. trinn ligger 11 prosent av elevene på det nederste mestringsnivået (av fem). De beste kommunene ligger på 6 prosent.

Fra 8. til 9. trinn vil normalt andelen på laveste mestringsnivå bli halvert fra 8. trinn. I Rana har 6 prosent ligget på laveste nivå de siste årene.

Statistikk publisert i fjor indikerer at skolene i kommunen bidrar litt mindre til elevenes resultater, enn det som er normalen.

Andelen lærere som oppfyller de nye kompetansekravene i norsk, engelsk og

matematikk har økt nasjonalt. 70 prosent av lærerne som underviser i fagene på barneskolen har minst 30 studiepoeng i faget. På ungdomsskolen er andelen nå 68 prosent. En del lærere i barneskolen som underviser i norsk, engelsk og matematikk i kommunen mangler fordypning ifølge statistikken. De beste kommunene ligger på 100 prosent.

På ungdomsskolen er bare om lag halvparten av lærerne i matematikk, engelsk og norsk som oppfyller nye krav til fordypning i fagene. Har kommunen satt noe mål for når alle disse skal være ferdig etterutdannet?

Ifølge Elevundersøkelsen sier 88 prosent av elevene på 7. trinn at de trives godt. Snittet ligger på 91 prosent.

83 prosent av elevene på 10. trinn sier at de trives godt. I Norge er snittet 86 prosent.

Andelen elever som får spesialundervisning har nasjonalt økt marginalt i småskolen det siste året, til 5,2 prosent. Andelen er uendret på 5.-7. trinn (9,2 prosent) og tilnærmet lik på ungdomstrinnet (10,2 prosent).

Andelen elever i småskolen i Rana som får spesialundervisning er lav målt mot de fleste andre kommuner. Det teller positivt i barometeret. Andelen er omtrent som for ett år siden.

På 5.-7. trinn får 8,8 prosent av elevene spesialundervisning. Det er ikke særlig høyt målt mot mange andre kommuner. De som ligger lavest er på 5 prosent eller lavere.

På ungdomsskolen får 13,4 prosent av elevene spesialundervisning.

På landsbasis har 16 prosent av elevene i

småskolen leksehjelp.

I småskolen er andelen som får leksehjelp litt lavere enn landsgjennomsnittet.

På 5.-7. trinn nasjonalt gis leksehjelp til 29 prosent.

På dette trinnet i Rana er det litt færre som får leksehjelp enn snittet i Skole-Norge.

8 prosent av elevene på ungdomsskolen i Skole-Norge får leksehjelp.

I kommunen er det ingen som får leksehjelp på ungdomsskolen, ifølge statistikken.

Pleie og omsorg

402 .plass

Andel nøkkeltall
som har blitt bedre

38

20 % vekt i barometeret

	Kommunens nøkkeltall			Pluss	Snitt	Topp	Kommunens karakter		
	KB 2016	KB 2017	KB 2018	KB 2018	KB 2018	KB 2018	KB 2016	KB 2017	KB 2018
BEMANNING: Andel ansatte med fagutdanning (10 %)	75	76	76	210	74	84	4,1	4,0	3,8
SYKEHJEM: Andel av beboere i institusjon totalt med omfattende bistandsbehov (10 %)	82	79	83	180	80	98	4,3	3,9	4,2
DEMENTE: Andel plasser til demente, mot antall over 80 år på sykehjem (10 %)	42	50	50	135	37	86	3,7	4,0	3,9
KORTTIDSPASSER: Andel korttidsplasser av alle totalt antall plasser med heldøgns omsorg (5 %)	18	18	18	219	19	58	3,0	3,1	2,6
BEMANNING: Tid med lege på sykehjem (5 %)	28	32	26	246	1	59	2,8	3,0	2,5
BEMANNING: Tid med fysioterapeut på sykehjem (5 %)	10	10	13	312	0	58	1,6	1,5	1,8
ENEROM: Andel brukertilpasset enerom på sykehjem med bad/wc (5 %)	75	73	73	362	87	100	3,8	3,6	3,6
DAGTILBUD: Antall vedtak om dagaktivitet, målt mot andel over 80 år som ikke bor på institusjon (5 %)	8	9	5	201	10	28	2,6	2,7	1,9
REHABILITERING: Plasser avsatt til rehabilitering i institusjon per 1.000 innbyggere over 67 år (5 %)	2	2	2	329	4	13	1,6	1,6	1,6
PROFIL: Gjennomsnittlig antall tildelte timer i uken, hjemmesykepleie (5 %)	5,7	6,2	6,4	89	4,8	10,5	3,2	3,6	3,6
HJEMMETJENESTE: Andel vedtak om hjemmetjenester som iverettes innen 15 dager (5 %)	93	87	79	416	95	100	2,5	1,0	1,0
SAMHANDLING: Antall døgn på sykehus for utskrivningsklare pasienter, per 10.000 innb. (5 %)	24	208	314	401	105	0	5,6	3,2	1,4
TRYGGHET: Antall trygghetsalarmer, målt som andel av hjemmeboende eldre over 80 år (2,5 %)	0	0	0	409	40	71	1,0	1,0	1,0
BEMANNING: Årsverk av ergoterapeut per 1.000 innb. over 80 år (2,5 %)	7,8	3,3	3,7	160	5,3	13,3	3,9	2,2	2,2
BEMANNING: Årsverk av geriatrisk sykepleier per 1.000 innb over 80 år (2,5 %)	11,2	11,7	11,6	132	8,9	24,2	3,3	3,4	3,4
HJEMMETJENESTE: Mottakere av matombringning, gruppa over 80 år som ikke bor på institusjon (2,5 %)					12	57			
FUNKSJONSHEMMETE: Andel med funksjonshemninger som får bistand til å delta i arbeid og studier (5 %)	82	83	80	182	77	96	3,8	4,1	3,6
FUNKSJONSHEMMETE: Andel med funksjonshemninger som får bistand til å delta i organisasjonsarbeid, kultur eller fritidsaktiviteter (5 %)	62	64	65	183	60	85	3,8	4,1	4,2
FUNKSJONSHEMMETE: Mottakere av BPA, støttekontakt og omsorgslønn per 1.000 innbyggere (5 %)		9	8	136	9	21		2,1	1,9

Pleie og omsorg

402 .plass

Andel nøkkeltall
som har blitt bedre

38

Nasjonalt har 74 prosent av ansatte i pleie og omsorg fagutdanning. Andelen økte jevnt fram til 2014, men har siden vært ganske stabil. Én av fire mangler altså fagutdanning i sektoren.

I Rana har 76 prosent av de ansatte fagutdanning. I de beste kommunene er andelen minst 84 prosent. Andelen er omtrent uendret det siste året.

Av dem som bor på sykehjem, har 80 prosent omfattende pleiebehov landet sett under ett. Andelen øker klart over tid. Det indikerer at innsatsen fortsatt dreies over mot hjemmebasert omsorg, og at man må være mer pleietrengende enn før for å få sykehjemsplass.

Forutsatt at kommunen har gode tilbud på lavere trinn i omsorgstrappa, bør de fleste som bor på sykehjem ha omfattende bistandsbehov. I Rana er det hele 83 prosent som er i denne kategorien. Det kan synes som om omsorgen i veldig stor grad er hjemmebasert.

Det er anslått nasjonalt at fire av fem gamle på sykehjem har en grad av demens. Antallet plasser for demente på sykehjem nasjonalt ligger på omtrent halvparten av dette nivået. Målt mot hvor mange over 80 som faktisk bor på sykehjem, har kommunen en middels andel plasser avsatt til demente. I Rana tilsvarer antall plasser i skjermet enhet for demente 50 prosent av antallet over 80 som faktisk bor på sykehjem. Denne dekningsgraden er omtrent som for ett år siden.

I gjennomsnitt er knapt 20 prosent av sykehjemsplassene i Norge nå korttidsplasser. Andelen har økt litt de siste årene. Kommunen har ikke veldig mange plasser avsatt til korttidsopphold. De beste kommunene ligger på 58 prosent. Rana ligger på 18 prosent.

For første gang på 10 år økte ikke legedekningen på sykehjem nasjonalt i fjor. I snitt er det 33 minutter med lege per beboer per uke. Omfanget av tjenesten ble litt mindre i Rana i fjor.

På sykehjem ble det nasjonalt mindre tid med fysioterapeut per beboer i fjor. Det er første gang siden 2009 at tilbudet faller. Snittet per beboer på sykehjem er nå på 25 minutter i uka.

Målt per beboer er det ikke mye tid i Rana med fysioterapeut på sykehjem. Kommunen ligger på 13 minutter i uka, mens de beste er oppe på 58 minutter.

Landet sett under ett er 87 prosent av plassene på sykehjem nå det som kan regnes som moderne enerom. Bruk av andres plasser kan være en feilkilde i statistikken i enkelte kommuner.

En del av rommene på sykehjem i Rana er ikke regnet som moderne enerom.

Andelen vedtak om hjemmetjeneste som er håndtert innen 15 dager har for landet gått ned til drøyt 95 prosent.

De langt fleste vedtakene om hjemmetjeneste blir satt i verk innen 15 dager, ifølge tall fra Helsedirektoratet.

For landet totalt er det registrert trygghetsalarmer som tilsvarer 40 prosent av de over 80 år som bor hjemme.

Målt mot hvor mange gamle som bor hjemme, er andelen registrerte trygghetsalarmer i kommunen veldig lav. En feilkilde er at andre enn kommunen kan tilby trygghetsalarm, og at dette ikke er fanget opp i rapporteringen.

De ti siste årene har det blitt langt flere geriatriske sykepleiere i kommunene. Andelen ligger nå på 8,9 årsverk per 1.000 innbyggere over 80 år.

I Rana er det 11,6 årsverk med geriatrisk

sykepleier per 1.000 gamle innbyggere.

Andelen funksjonshemmete som helt har fått innfridd behovet om bistand til å delta i jobb eller studier er nasjonalt på 76 prosent. Ifølge tall fra Helsedirektoratet er det 80 prosent av de med funksjonshemninger, som får helt har fått innfridd behovet for bistand til å delta i arbeid og studier. De beste ligger på 96 prosent.

Kommunene skal gi et tilbud til funksjonshemmete også utenom arbeid og studier. I Rana er det 64 prosent som helt har fått oppfylt sitt behov. De beste ligger på 85 prosent.

Barnevern

213 .plass

Andel nøkkeltall som har blitt bedre

30

10 % vekt i barometeret

	Kommunens nøkkeltall			Plass	Snitt	Topp	Kommunens karakter		
	KB 2016	KB 2017	KB 2018	KB 2018	KB 2018	KB 2018	KB 2016	KB 2017	KB 2018
OMFANG: Andel barn i barnevernet, korrigert for behovet (15 %)	4,8	4,7	4,7	146	4,3	3,2	4,6	4,7	5,0
SAKSBEHANDLINGSTID: Andel undersøkelser m behandlingstid under 3 mnd (15 %)	89	92	85	247	87	100	5,1	5,3	4,6
SAKSBEHANDLINGSTID: Andel undersøkelser med behandlingstid under 3 mnd, snitt siste fire år (10 %)	71	74	75	250	81	94	3,5	3,6	3,6
INSTITUSJON: Andel barn i institusjon og fosterhjem (10 %)	35	39	42	109	34	22	4,3	3,6	2,5
INSTITUSJON: Andel barn i institusjon og fosterhjem, snitt siste fire år (10 %)	32	34	36	91	32	23	4,0	4,0	3,6
ÅRSVERK: Stillinger med fagutdanning, per 1.000 mindreårige (10 %)	4,5	4,1	4,7	220	4,8	8,8	2,7	1,9	2,4
ÅRSVERK: Barn med undersøkelse eller tiltak per årsverk, f244 (5 %)	18	19	21	250	20	11	4,5	4,1	3,6
PLAN: Andel barn under omsorg som har omsorgsplan (5 %)	93	93	100	1	94	100	4,9	4,7	6,0
PLAN: Andel barn under omsorg som har omsorgsplan, siste fire år (5 %)	81	84	91	209	92	100	3,1	3,1	4,0
PLAN: Andel barn med utarbeidet plan (5 %)	92	94	73	253	85	100	5,3	5,4	3,3
PLAN: Andel barn med utarbeidet plan, snitt siste fire år (5 %)	87	89	86	134	83	99	5,0	5,1	4,5
TIDLIG INNSATS: Netto utgifter til forebygging, helsestasjon og skolehelsetjeneste, per innb. 0-5 år (2,5 %)	6 711	7 867	7 289	362	9 064	20 319	1,4	1,7	1,5
BRUKERPERSPEKTIV: Brukerundersøkelser siste fire år (2,5 %)	1	2	2	24	0	3	6,0	6,0	4,3

Et nytt nøkkeltall er andelen barn i barnevernet, justert for behovet slik det er definert i kostnadsnøkkelene i inntektssystemet. I barometeret er det positivt at andelen er lav, men man kan også argumentere for at lav andel kan indikere at barnevernet ikke er nok involvert. Likevel – i utgangspunktet må det være positivt at barn ikke er omfattet av tiltak. I snitt er 4,3 prosent av barna omfattet av tiltak. Når vi korrigerer andelen av barn som er i barnevernet for behovet, er andelen i Rana på 4,7 prosent.

Andelen saker som tar mer enn tre måneder å behandle, gikk litt ned også i fjor. I snitt overholder kommunene nå den normale saksbehandlingsfristen i lovverket i 87 prosent av sakene. Andelen fristbrudd har nasjonalt aldri vært lavere.

I Rana ble 85 prosent av sakene behandlet innen den vanlige tremånedersfristen.

Sett de fire siste årene under ett, er

statistikken middels.

Av barn som er i barnevernet, er 34 prosent plassert i institusjon eller fosterhjem. Andelen har nasjonalt vært stabil de siste årene. Av barn med tiltak er 42 prosent i fosterhjem eller institusjon. I barometeret regnes høy andel tiltak i hjemmet som positivt.

Målt mot antall mindreårige har bemanningen i barnevernet økt med 80 prosent i Kommune-Norge over de siste ti årene, og har aldri vært høyere.

Bemanningen av fagpersonell i barnevernet i Rana er noe lavere enn i normalkommunen. Bemanningen ble litt bedre i fjor, ifølge statistikken.

Antall barn per årsverk er en alternativ måte å måle bemanningen på. I Rana er det 21 barn, mot et landssnitt på 20 barn per årsverk.

I landet samlet har 94 prosent av barna under omsorg en omsorgsplan. Andelen har aldri

vært høyere.

Alle barn som er omplassert, har en omsorgsplan. Det er slik det skal være.

Målt over de siste fire årene er statistikken i Rana ganske god.

Andelen barn med tiltak og en utarbeidet plan er middels målt mot resten av landet.

Kommunene bruker mer penger på forebyggende helsetiltak for små barn, noe som i teorien kan redusere behovet for barnevernstiltak senere. Korrigert for lønns- og prisvekst økte utgiftene med nær 4 prosent i fjor, til drøyt 9.000 kroner per barn under 5 år.

I Rana er det regnskapsført lave netto utgifter til forebygging.

I to av de fire siste årene har kommunen oppgitt at den har spurt brukerne. Blir svarene brukt til å forbedre tjenesten?

Barnehage

147 .plass

Andel nøkkeltall som har blitt bedre **20**

10 % vekt i barometeret

	Kommunens nøkkeltall			Plass	Snitt	Topp	Kommunens karakter		
	KB 2016	KB 2017	KB 2018	KB 2018	KB 2018	KB 2018	KB 2016	KB 2017	KB 2018
BEMANNING: Antall barn korrigert for alder per årsverk i kommunale barnehager (15 %)	6,0	5,9	6,0	248	6,0	4,6	2,8	3,0	2,5
BEMANNING: Antall barn korrigert for alder per årsverk i private barnehager (5 %)	5,7	5,9	5,9	90	6,2	5,0	3,6	3,4	3,4
FAGUTDANNING: Andel styrere og ledere med pedagogisk utdanning, kommunale barnehager (15 %)	98	99	97	185	95	100	5,8	5,8	5,6
FAGUTDANNING: Andel styrere og ledere med pedagogisk utdanning, andre barnehager (5 %)	99	99	99	136	95	100	5,8	5,8	5,8
FAGUTDANNING: Andel ansatte i kommunale barnehager med pedagogisk utdanning, kommunale barnehager (15 %)	40	42	41	101	36	48	4,7	5,1	4,5
FAGUTDANNING: Andel ansatte i andre barnehager med relevant utdanning (5 %)	36	37	32	191	37	46	4,1	4,6	3,4
KJØNN: Andel ansatte som er menn, alle barnehager (7,5 %)	11,7	11,0	12,1	91	11,7	16,7	4,2	4,3	4,3
MINORITET: Andel av minoritetsspråklige barn som går i barnehage siste år (7,5 %)	83	80	80	258	81	100	4,2	3,9	3,4
MINORITET: Andel av minoritetsspråklige barn som går i barnehage, snitt siste fire år (5 %)	96	91	86	188	79	100	4,3	3,8	3,4
ÅPNINGSTID: Andel barnehager som har åpent minst 9 timer hver dag (5 %)	100	100	100	1	93	100	6,0	6,0	6,0
STØRRELSE: Barn per barnehage (5 %)	61	59	58	373	48	18	1,7	2,0	1,9
STØRRELSE: Leke- og oppholdsareal per barn i kommunale barnehager (5 %)	5,1	5,3	5,5	347	5,9	11,9	1,1	1,3	1,4
STØRRELSE: Leke- og oppholdsareal per barn i private barnehager (2,5 %)	6,0	6,0	5,9	88	5,3	9,2	2,7	2,7	2,6
DEKNINGSGRAD: Andel barn 1-5 år med barnehageplass (2,5 %)	90	91	93	121	91	100	3,7	4,0	4,3

Bemanningen uttrykkes nå i barn per årsverk, i stedet for det noe vanskelig tilgjengelige «oppholdstimer per årsverk». Bemanningen var uendret i fjor i snitt, med 6 barn per voksen i kommunale barnehager og 6,2 barn per voksen i private barnehager. Legg merke til at SSBs statistikk avviker noe fra den som er tilgjengelig på barnehagefakta.no. Bemanningen i barnehagene i Rana er klart lavere enn i de beste kommunene. Som regel er bemanningen lavere jo større kommunen blir. Ifølge tall fra Statistisk sentralbyrå var bemanningen omtrent uendret i Rana i fjor.

Siden kommunene har det samlede ansvaret for å levere barnehagetjenester til innbyggerne, tar vi fra nå også med noen data for private barnehager. Blant styrere, pedagogiske ledere og andre ansatte er det på nasjonalt nivå svært liten forskjell på utdanningsnivået mellom kommunale og andre barnehager. 95 prosent av styrere og ledere har godkjent utdanning, mens 36 prosent av ansatte totalt har pedagogisk utdanning. Nesten alle styrere og ledere i kommunale

barnehager i Rana har godkjent utdanning.

41 prosent av ansatte i kommunale barnehager har pedagogisk utdanning. Landsgjennomsnittet er 36 prosent.

Andelen menn ansatt i barnehager økte igjen på landsbasis i fjor, til 12 prosent. Andelen har nå økt ti år i strekk.

Andelen menn som jobber i barnehagene i Rana er omtrent som snittet. De beste ligger på 17 prosent menn.

Andelen av barn med minoritetsbakgrunn som går i barnehage, fortsetter å øke nasjonalt. Snittet er nå 81 prosent. Det er den høyeste andelen som er målt.

I Rana går 80 prosent av barna med minoritetsbakgrunn i barnehage, ifølge tallene. Det er midt på treet målt mot resten av landet. Ulike telletidspunkt for barn i barnehage og antall minoritetsspråklige barn er en marginal feilkilde.

Over tid er statistikken midt på treet, målt mot resultatene ellers i Barnehage-Norge.

Nasjonalt har 93 prosent av barnehagene åpent minst 9 timer hver dag. NB: SSB vil heretter kun publisere hvor mange barnehager som er åpent 10 timer eller mer. 100 prosent av barnehagene i kommunen er registrert med lang åpningstid.

Et nytt nøkkeltall i barometeret er hvor store barnehagene er totalt. Utgangspunktet er at det er positivt for barna at barnehagene er små. Utviklingen går i retning av større og dermed antakelig også mer kostnadseffektive barnehager. Det er imidlertid ikke ensbetydende med at tilbudet blir bedre. «Foreldre som har barn i små barnehager, er mer tilfredse med tilbudet enn foreldre som har barn i mellomstore og store barnehager», heter det i en rapport fra Fafo. I snitt har en barnehage nå 48 barn. Barnehagene i kommunen har ifølge statistikken i snitt 58 barn.

Nasjonalt har 91 prosent av barna plass i barnehagen. 93 prosent av barna har barnehageplass.

Helse	280 .plass		Andel nøkkeltall som har blitt bedre		75				
	Kommunens nøkkeltall			Plass	Snitt	Topp	Kommunens karakter		
	KB 2016	KB 2017	KB 2018	KB 2018	KB 2018	KB 2018	KB 2016	KB 2017	KB 2018
LEGEDEKNING: Andel legeårsverk per 10.000 innbyggere (10 %)	11,3	11,2	11,6	248	11,0	23,2	2,2	2,1	2,1
FASTLEGE: Andel av fastlegelistene som har ledige plasser (5 %)	25	8	11	376	36	100	2,3	1,4	1,6
FASTLEGE: Andel av fastlegelistene som mangler lege (5 %)	8	4	0	1	1	0	4,3	5,4	6,0
FASTLEGE: Andel ledige listeplasser (5 %)	0	0	0	384	4	36	1,1	1,0	1,1
HELSEØSTER: Antall årsverk per 10.000 innbyggere under 5 år (10 %)	75	72	88	203	78	180	2,3	2,1	2,7
PSYKISK HELSEARBEID: Antall med videreutdanning innen psykisk helsearbeid, per 10.000 innbyggere (5 %)	11,8	11,0	10,0	191	8,6	20,4	3,7	3,5	3,3
JORDMOR: Antall årsverk per 10.000 fødte (5 %)	57	65	58	210	72	671	1,3	1,3	1,1
INNLEGGELSER: Antall innleggelses på sykehus per 1.000 innbyggere (5 %)	247	231	162	170	151	128	3,4	3,9	4,1
SKOLEHELSE: Andel barn m fullført undersøkelse innen utgangen av 1. trinn (10 %)	95	86	92	239	87	100	5,4	4,2	5,2
HJEMMEBESØK: Andel hjemmebesøk, nyfødte innen to uker etter hjemkomst (10 %)	99	99	97	182	89	100	5,9	5,9	5,7
VAKSINE: Andel 2-åringer som er med i vaksinasjonsprogrammet (10 %)	94	95	95	145	95	98	5,1	5,1	5,2
VAKSINE: Andel 9-åringer som er vaksinert mot meslinger (10 %)	95	95	96	150	95	98	4,9	4,8	5,0
MEDISINBRUK: Total medisinbruk, per 10.000 innbyggere (5 %)	704	710	713	414	671	586	1,0	1,0	1,0
FOREBYGGING: Netto driftsutgifter forebygging, kr per innb - snitt fire år (5 %)	162	154	172	201	195	599	2,5	2,3	2,4

Legedekningen fortsetter å øke, slik den har gjort de siste ti årene. Snittet er 11 leger per 10.000 innbyggere. Normalt har småkommunene langt høyere legedekning enn storbyene. Legedekningen i Rana er på 11,6 leger per 10.000 innbyggere.

I barometeret har vi tatt med flere nøkkeltall knyttet til fastleger, for å rette mer oppmerksomhet om tilgangen på disse. Andelen av fastlegelistene som faktisk er åpne, er nå på 36 prosent nasjonalt. Det er ikke mange fastleger som mangler totalt, men vi kjenner ikke til hvor mange av disse som for eksempel er vikarer. I Rana er det ledig plass på 11 prosent av fastlegelistene.

Det blir flere helsesøstre og jordmødre i Kommune-Norge. Hvis det er feil stillingskode i

A-meldingen, blir årsverkene ikke registrert riktig. Det er litt lav dekning av helsesøster målt mot antall småbarn i kommunen. De beste ligger på 180 årsverk per 10.000 småbarn.

Antall ansatte med videreutdanning innen psykisk helse er middels, målt mot antall innbyggere.

Rana har 58 jordmødre per 10.000 fødte barn. Dekningen er lav målt mot de beste i Kommune-Norge.

Statistikken for innleggelses er basert på nytt datagrunnlag, og ikke direkte sammenliknbar med tidligere år.

Det er et betydelig fall i andelen barn med helseundersøkelse innen utgangen av 1. skoleår. Snittet i Norge har falt fra 95 til 87 prosent på bare ett år.

89 prosent av nyfødte hadde hjemmebesøk innen 14 dager i Norge i fjor. Statistikken nasjonalt har blitt stadig bedre de ti siste årene. Nesten alle 9-åringene i kommunen er vaksinert mot meslinger, ifølge statistikken. Det er bra.

Sosialtjeneste

253 .plass

Andel nøkkeltall
som har blitt bedre

40

7,5 % vekt i barometeret

Kommunens nøkkeltall			Plass	Snitt	Topp	Kommunens karakter		
KB 2016	KB 2017	KB 2018	KB 2018	KB 2018	KB 2018	KB 2016	KB 2017	KB 2018

	KB 2016	KB 2017	KB 2018	KB 2018	KB 2018	KB 2018	KB 2016	KB 2017	KB 2018
SOSIALHJELP: Snitt stønadslengde for mottakere mellom 18 og 24 år (15 %)	4,2	4,1	4,1	222	4,4	2,2	2,7	3,1	3,1
SOSIALHJELP: Snitt stønadslengde for mottakere mellom 25 og 66 år (10 %)	4,7	4,7	5,0	295	5,3	2,5	2,8	2,9	2,6
SOSIALHJELP: Andel mottakere 25-66 år som har mottatt økonomisk sosialhjelp, korrigert for behovet (10 %)	9,6	10,5	7,8	201	5,9	3,9	4,0	3,6	4,1
SOSIALHJELP: Andel mottakere 18-24 år som har mottatt økonomisk sosialhjelp, korrigert for behovet (10 %)	5,1	4,8	4,2	181	3,7	2,4	4,1	4,5	4,3
SOSIALHJELP: Andel som går over 6 måneder på stønad (5 %)	33	32	36	254	38	15	2,8	3,1	2,8
SOSIALHJELP: Andel av mottakere med stønad i over 10 måneder (5 %)	16	15	18	219	20	5	3,4	3,9	3,4
ØKONOMI: Andel av mottakerne som har sosialhjelp som hovedinntektskilde (10 %)	10	11	11	171	10	6	5,6	5,5	5,1
AKTIVITET: Mottakere av kvalifiseringsstønad, andel av dem som går over 6 mnd på sosialhjelp (10 %)	14	11	11	138	16	36	2,5	2,3	2,5
ØKONOMISK RÅDGIVNING: Brukere som får gjeldsråd, som andel av langtidsmottakere (10 %)	33	65	81	133	57	246	1,5	2,1	2,6
BOLIG: Andel søknader om kommunal bolig som blir innvilget (10 %)	96	77	75	232	70	100	5,7	4,3	4,0
INDIVIDUELL PLAN: Brukere som har individuell plan, som andel av langtidsmottakere (5 %)	3	3	2	162	9	74	1,0	1,0	1,0

Stønadslengden for unge mottakere gikk marginalt opp nasjonalt i fjor, og er på 4,4 måneder. Vi må tilbake til 2010 for å finne lengre stønadstid.

Stønadstiden for unge mottakere i Rana er midt på treet. I barometeret regnes kort stønadstid som bra. Det må være positivt at sosialhjelp er en midlertidig løsning på vei mot noe mer permanent. Stønadstiden for de unge var omtrent uendret i fjor.

Blant mottakere over 25 år er stønadstiden nasjonalt den lengste som er registrert de siste ti årene – 5,3 måneder.

For de over 25 år i kommunen er stønadstiden litt lenger enn normalen. Voksne går omtrent like lenge på stønad nå som for ett år siden.

Når vi korrigerer for behovet, går 7,8 prosent av de over 25 år på sosialhjelp. Snittet er 5,9 prosent.

Blant de under 25 år, er andelen på sosialhjelp korrigert for behovet på 4,2 prosent, mens snittet i Kommune-Norge ligger på 3,7 prosent.

38 prosent av de som går på sosialhjelp i Norge, mottar den i mer enn 6 måneder. Andelen er nasjonalt på sitt høyeste nivå de siste 10 årene. Om lag halvparten av disse får stønad i mer enn 10 måneder, en andel som også gikk opp i fjor. 36 prosent av dem som går på sosialstønad i Rana mottar den i minst 6 måneder. De beste ligger på 15 måneder.

Sosialstønad gis i over 10 måneder til 18 prosent av de som mottar støtte. Kommunen er på 219. plass på denne tabellen.

Nasjonalt har 10 prosent av de med sosialhjelp, dette som hovedinntekt. Andelen har falt betydelig det siste året, og er nå på det laveste nivået i nyere tid.

Andelen mottakere som har sosialhjelp som hovedinntekt er lav. I barometeret teller det positivt.

70 prosent av søknadene om kommunal bolig ble i snitt innfridd i fjor. Andelen har vært ganske stabil de siste ti årene. I Rana ble 75 prosent av søknadene om

kommunal bolig innvilget i fjor.

Individuell plan er fortsatt relativt lite brukt i sosialtjenesten. Målt mot hvor mange som går lenge på sosialhjelp, er det nasjonalt bare 9 prosent som har et slikt tiltak. Et mulig verktøy i sosialtjenesten er at brukerne har en individuell plan. I Rana er dette veldig lite brukt.

Kultur

104 .plass

Andel nøkkeltall
som har blitt bedre

28

2,5 % vekt i barometeret

	Kommunens nøkkeltall			Plass	Snitt		Kommunens karakter		
	KB 2016	KB 2017	KB 2018		KB 2018	KB 2018	KB 2016	KB 2017	KB 2018
BIBLIOTEK: Besøk i folkebibliotek per innbygger (7,5 %)	5,8	4,4	5,3	101	4,6	8,9	4,0	3,1	3,7
BIBLIOTEK: Andel av voksne som er aktive lånere på biblioteket (fra Norsk kulturindeks, Telemarksforsking) (5 %)	16	16	15	176	14	26	3,7	3,5	3,4
BIBLIOTEK: Utlån alle medier fra folkebibliotek per innbygger (5 %)	4,0	2,9	2,7	254	3,0	7,1	2,5	2,1	2,2
BARN OG UNGE: Netto driftsutgifter til aktivitetstilbud for barn og unge (15 %)	1 173	1 419	1 418	131	1 294	3 444	2,7	3,1	3,1
IDRETT: Netto driftsutgifter til idrett og idrettsanlegg per innbygger (15 %)	637	625	575	221	775	1 621	2,9	2,9	2,5
KINO: Kinobesøk per innbygger (2,5 %)	2,5	2,7	2,3	66	2,2	4,0	4,0	3,8	3,9
SYSSELSATTE: Ansatte kulturarbeidere i kommunen (fra Norsk Kulturindeks, Telemarksforsking), per 1.000 innbyggere (15 %)	12,7	11,3	10,4	38	9,2	12,5	5,7	5,4	5,1
MUSIKKSKOLE: Andel av elevene som går på kommunens musikk- og kulturskole (10 %)	11	11	11	361	15	52	1,5	1,4	1,4
MUSIKKSKOLE: Antall timer per elev (fra Norsk Kulturindeks, Telemarksforsking) (5 %)	18	17	16	100	13	24	4,4	3,8	3,8
FRITIDSSENTER: Antall besøk i året, per innb. under 20 år (10 %)	1,1	1,3	1,6	202	1,9	10,1	1,5	1,6	1,8
FRIVILLIGE: Andel av kulturutgiftene som er overført til frivillige (10 %)	5,5	7,0	8,8	104	6,8	18,7	2,4	2,8	3,2

I Kommune-Norge samlet var besøket på biblioteket uendret i fjor. Snittet er på 4,6 besøk per innbygger.

Besøket i biblioteket i Rana er på et normalt nivå, målt per innbygger.

14 prosent av den voksne befolkningen i Norge er aktive lånere på biblioteket, ifølge Norsk kulturindeks fra Telemarksforsking. I Rana er 15 prosent av de voksne registrert som aktive lånere.

Bibliotekene låner ut stadig mindre, nasjonalt har omfanget aldri vært mindre per innbygger (3 utlån).

Justert for lønns- og prisvekst brukte en kommune i snitt 775 kroner per innbygger av egne penger på idrett og idrettsanlegg i fjor. Det er rekord.

Netto utgifter til idrett og anlegg er ikke spesielt høye i Rana - 575 kroner per innbygger.

Telemarksforsking setter sammen oversikt over hvor mange kulturarbeidere det er i kommunene, privat eller offentlig. I Rana er sysselsettingen høy målt mot folketallet.

15 prosent av de mellom 6 og 15 år går nå på kultur- og musikkskole nasjonalt. Andelen ble

litt lavere det siste året. I kommunene hvor tilbudet er mest populært, er det sju ganger så mange som går på kulturskolen, som i de kommunene med færrest elever. Andelen av barn fra kommunen som faktisk går på musikk- og kulturskole er ganske lav målt mot de fleste andre kommuner.

Norsk kulturindeks fra Telemarksforsking viser over hvor mange timer hver enkelt elev i kulturskolen får. I Rana får elevene middels antall timer med undervisning.

Økonomi

80 .plass

Andel nøkkeltall
som har blitt bedre

45

10 % vekt i barometeret

	Kommunens nøkkeltall			Plass	Snitt	Topp	Kommunens karakter		
	KB 2016	KB 2017	KB 2018				KB 2016	KB 2017	KB 2018
DRIFTSMARGIN: Korrigert netto driftsresultat siste år, i prosent av brutto driftsinntekter (10 %)	8,9	7,7	5,9	32	3,5	6,7	6,0	6,0	5,5
DRIFTSMARGIN: Korrigert netto driftsresultat siste fire år, i prosent av brutto driftsinntekter (15 %)	3,1	5,1	5,9	18	2,7	5,7	4,4	5,5	6,0
DRIFTSMARGIN: Brutto driftsresultat siste år i prosent av brutto driftsinntekter (5 %)	1,7	6,4	4,8	73	3,2	7,1	3,5	5,6	4,8
DISPOSISJONSFOND: I prosent av brutto driftsinntekter (15 %)	12,9	17,0	18,2	70	11,4	26,2	3,9	4,4	4,4
DISPOSISJONSFOND: Endring i disposisjonsfond siste år (5 %)	5,7	4,1	1,3	215	1,4	5,2	6,0	4,8	3,6
GJELD: Netto renteesponert gjeld i prosent av brutto driftsinntekter (15 %)	19	20	26	149	36	-12	4,0	4,3	4,0
GJELD: Endring i renteesponert gjeld siste år (5 %)	14,3	0,7	6,3	340	-1,4	-16,5	1,5	4,4	2,6
NETTO FINANSUTGIFTER: I prosent av brutto driftsinntekter, eksklusive avdrag (5 %)	0,8	0,9	0,9	233	0,6	-1,6	2,6	2,7	2,7
INVESTERINGER: Snitt siste fire år, som andel av brutto driftsinntekter (10 %)	9,3	12,9	14,7	279	14,7	5,2	4,7	3,9	3,8
LÅN: Andel av investeringene som finansieres med lån, siste fire år (5 %)	55	55	58	117	59	30	3,5	3,3	3,4
PREMIEAVVIK: Oppsamlet beløp i balansen, i prosent av brutto driftsinntekter (10 %)	16,6	14,0	12,3	425	5,6	0,3	1,0	1,0	1,0

Rana er blant de 100 beste på årets tabell. Godt driftsresultat nasjonalt betyr også at lista lagt høyt for å få gode karakterer. Derfor er det viktig å være oppmerksom på kommunens egen utvikling, og ikke bare se på tabellplasseringen. Korrigert netto driftsresultat var på 5,9 prosent i Rana i fjor. Det er veldig bra, og gir en 32. plass på denne tabellen. Stor skattevekst nasjonalt er en delforklaring på resultatet. Resultatet ble ørlite svakere i fjor.

Disposisjonsfondet er penger politikerne kan bruke til akkurat hva de selv lyster, med mindre kommunen går på et driftsunderskudd som må dekkes inn. Denne bufferen er ikke en fysisk bankkonto, men en størrelse i regnskapet som har stor betydning for handlingsrommet i budsjettet. Fondene øker i kommunene samlet og er nå på 11,4 prosent av brutto driftsinntekter, det høyeste som er målt noen gang.

Rana har et solid disposisjonsfond, som normalt vil være stort nok til å håndtere plutselige økonomiske utfordringer. Er bufferen på nivå med kommunestyrets bestilling?

Netto renteesponert gjeld er en indikator som viser lavere gjeldsgrad enn netto lånegjeld. Her regnes inn penger kommunen selv har utestående hos andre, gjeld som finansieres av selvkostområdene og penger og andre omløpsmidler kommunen selv har plassert. I snitt er renteesponert gjeld på 36 prosent av brutto driftsinntekter, omtrent det samme som for ett år siden. Netto renteesponert gjeld er ganske lav i

kommunen, målt mot brutto driftsinntekter.

Det siste året har gjeldsgraden i Rana økt klart.

Kommune-Norge samlet bruker 0,6 prosent av brutto inntekter på å dekke netto finansutgifter, før vi tar hensyn til avdrag. Rana bruker 0,9 prosent av inntektene på å betjene gjelda, før avdrag.

Investeringsnivået har vært omtrent middels i Rana de fire siste årene.

KBN Finans

Et kraftig verktøy for styring av
kommunens samlede gjeldsportefølje

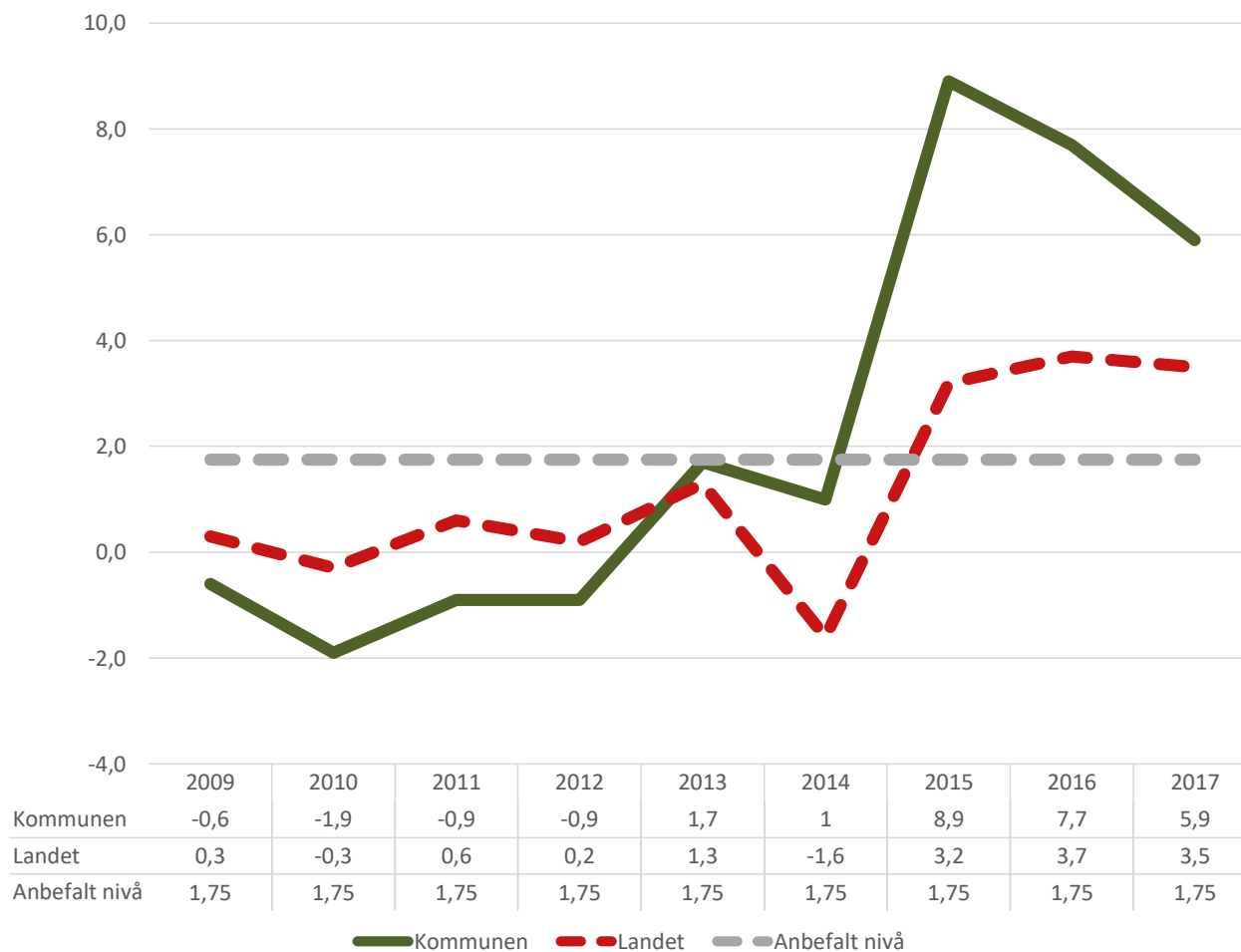
KBN Finans gir kommunen:

- god oversikt over kommunens finansielle stilling
- faste standard rapporteringsmuligheter
– men også mulighet for skreddersøm!
- mulighet til å simulere ulike markeds- og rentescenarier,
og hvordan dette påvirker bruk av av ulike
finansieringskilder og rentesikringsalternativer
- mulighet til å vurdere egne posisjoner og
kommunens finansielle risiki
- lett tilgang til dokumentasjon tilhørende gjeldsporteføljen

Ta KBN Finans i bruk idag på www.kommunalbanken.no

Korrigert netto driftsresultat (regnskapsår)

Netto driftsresultat er det viktigste nøkkeltallet i kommunesektoren. Det er både KS og staten enige om. Netto driftsresultat forteller imidlertid ikke alltid hvordan den reelle, langsiktige driftsmarginen er, fordi det er enkeltinntekter og utgifter som forstyrrer bildet.

Grafen viser utviklingen i korrigert netto driftsresultat for kommunen som konsern. Anbefalt nivå er Teknisk beregningsutvalgs

generelle anbefaling for kommunesektoren (1,75 %).

I realiteten har netto driftsresultat vært høyere enn den virkelige driftsmarginen skulle tilsi de siste årene. Kommunal Rapport korrigerer derfor netto driftsresultat for to faktorer: netto premieavvik (f170/f171) og netto avsetninger til bundne fond. Tidligere justerte vi også for momskompensasjon for investeringer, som til og med 2013 også

havnet i driftsregnskapet.

I mange kommuner spiller korreksjonen liten rolle, men generelt vil korrigert netto resultat være lavere enn det som er oppgitt som netto driftsresultat.

5 % vekt i barometeret	Kommunens nøkkeltall			Plass	65 .plass		Andel nøkkeltall som har blitt bedre 55		
	KB 2016	KB 2017	KB 2018		Snitt	Topp	Kommunens karakter		
	KB 2016	KB 2017	KB 2018	KB 2018	KB 2018	KB 2018	KB 2016	KB 2017	KB 2018
GRUNNSKOLE: Netto utgifter til grunnskole per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet (30 %)	12 930	12 484	12 467	49	13 447	12 066	5,1	5,5	5,6
PLEIE OG OMSORG: Netto utgifter til pleie og omsorg per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet (35 %)	16 699	16 808	17 583	207	17 024	13 965	4,0	4,2	3,7
BARNEHAGE: Netto utgifter til barnehage per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet (15 %)	7 852	7 639	7 637	34	8 435	7 459	5,0	5,6	5,7
BARNEVERN: Netto utgifter til barnevern per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet (5 %)	2 016	1 685	2 148	197	2 221	1 116	4,2	5,0	4,5
SOSIALTJENESTE: Netto utgifter til sosialtjeneste per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet (5 %)	3 720	3 571	3 468	356	2 790	956	2,3	3,3	2,8
KOMMUNEHELSE: Netto utgifter til kommunehelse per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet (5 %)	2 335	2 655	2 729	208	2 624	1 931	4,8	4,6	4,5
ADMINISTRASJON: Netto utgifter til administrasjon per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet (5 %)	4 003	3 709	3 470	76	3 785	2 828	4,3	4,8	5,2

Rana er blant de 100 beste på årets tabell. Kostnaden er beregnet ut fra netto utgifter i tjenesten i fjor, korrigert for utgiftsbehovet slik det framkommer i statsbudsjettet for 2018. Dermed fanger vi opp ulikheter som går på størrelse, sammensetning osv. Den historiske kostnaden er justert for kommunal lønns- og prisvekst, slik at alle tall presenteres i faste 2017-kroner. Dermed er det lett å se om tjenesten blir dyrere eller rimeligere fra år til år. Netto utgifter til grunnskolen (korrigert for utgiftsbehovet) i Rana er lave. Kostnadene var omtrent uendret i fjor, justert for lønns- og prisveksten.

Kommunene som drifter pleie og omsorg dyrest, ligger over 50 prosent over de rimeligst drevne kommunene i kostnad - og det er etter at vi har korrigert for ulikt utgiftsbehov. Innen pleie og omsorg ligger kostnadene midt på treet.

Netto utgifter til barnehage har nasjonalt vært ganske stabile de siste årene, justert for lønns- og prisvekst. Barnehagekostnadene i kommunen er ganske lave målt mot resten av landet. Kostnaden i barnehagene var omtrent uendret i fjor, justert for lønns- og prisveksten.

Kostnadene i Barnevern-Norge økte med hele 11 prosent per innbygger i fjor, etter at vi altså har korrigert for lønns- og prisvekst. Det er den kraftigste økningen i nyere tid. Utgiftene øker mye både i de rimeligste og de dyrest drevne

kommunene. Kostnadene innen barnevernet i Rana ligger nærmere de billigste enn de dyreste kommunene.

Innen administrasjon ligger Rana 314 kroner under landsgjennomsnittet, målt per innbygger. Dette gir kommunen en 76. plass på denne tabellen.

Har kommunen potensial for å kutte kostnadene?

Tabellen under viser hva som er kommunens korrigerte kostnad per innbygger, målt mot gjennomsnittet i landet, medianen i eget fylke og egen kommunegruppe, den 100. rimeligste kommunen i landet, de 10 % rimeligste i henholdsvis fylket og kommunegruppa.

Husk at vi har justert kommunens netto utgifter for utgiftsbehovet, slik det framkommer i

kostnadsnøklerne i inntektssystemet.

Forskjeller knyttet til ulik befolkning og geografi er altså tatt hensyn til. Tallene bør derfor i stor grad være sammenliknbare mellom ulike kommuner, men selvsagt spesielt mellom kommuner som likner på hverandre.

NB: De 10 største kommunene har vi samlet i gruppe 14, ellers følger gruppeinndelingen SSB.

Netto utgifter er korrigert for kostnadsnøklerne i statsbudsjettet for 2018, for å være mest mulig oppdaterte.

	Komm.	Snitt landet	Median fylke	Median gruppe	Topp 100	Topp fylke	Topp gruppe
Grunnskole	12 467	13 447	13 605	12 073	13 064	12 471	11 748
Pleie og omsorg	17 583	17 024	16 986	16 229	15 987	0	15 130
Barnehage	7 637	8 435	8 039	8 032	8 053	7 394	7 767
Barnevern	2 148	2 221	2 156	1 849	1 765	1 135	1 592
Sosialtjeneste	3 468	2 790	2 856	2 284	1 984	1 328	2 138
Kommunehelse	2 729	2 624	2 860	2 369	2 311	2 291	2 151
Administrasjon	3 470	3 785	4 528	3 599	3 615	3 483	2 931

Tallene er oppgitt i kroner per innbygger

Tabellen under viser hvor stor prosentvis forskjell det er fra kommunens eget kostnadsnivå og opp eller ned til de ulike målestokkene. Minus: Kommunen er billigere enn målestokken.

	Snitt landet	Median fylke	Median gruppe	Topp 100	Topp fylke	Topp gruppe
Grunnskole	-7	-8	3	-5	0	6
Pleie og omsorg	3	4	8	10		16
Barnehage	-9	-5	-5	-5	3	-2
Barnevern	-3	0	16	22	89	35
Sosialtjeneste	24	21	52	75	161	62
Kommunehelse	4	-5	15	18	19	27
Administrasjon	-8	-23	-4	-4	0	18

Teoretisk skal forskjellene mellom kommunene være utjevnet ved at vi korrigerer for utgiftsbehovet slik det framkommer i statsbudsjettet.

Miljø og ressurser

47 .plass

Andel nøkkeltall
som har blitt bedre

20

2,5 % vekt i barometeret

Kommunens nøkkeltall			Plass	Snitt	Topp	Kommunens karakter		
KB 2016	KB 2017	KB 2018	KB 2018	KB 2018	KB 2018	KB 2016	KB 2017	KB 2018

	KB 2016	KB 2017	KB 2018	KB 2018	KB 2018	KB 2018	KB 2016	KB 2017	KB 2018
RESSURSER: Energikostnader per kvadratmeter bygg (15 %)	139	139	128	253	113	70	2,8	3,1	3,3
RESSURSER: Samlet antall kvadratmeter per innbygger (formålsbygg) (15 %)	4,5	4,6	4,7	105	4,8	3,7	5,5	5,5	5,4
RESSURSER: Sjøppel per innbygger (kilo), korrigert for antall fritidsboliger (15 %)	371	376	382	140	435	236	5,0	4,8	3,9
RESSURSER: Vannforbruk per tilknyttet innbygger (m3) (15 %)	63	62	65	134	65	43	5,4	5,2	5,0
REKREASJON: Netto driftsutgifter til rekreasjon i tettsteder, per innb. (10 %)	132	195	188	152	213	530	2,3	2,7	2,8
LANDBRUK: Jordbruksareal omdisponert siste fire år, per 1.000 dekar (10 %)	1,1	0,5	0,6	210	1,1	0,0	5,1	5,6	5,6
BEREDSKAP: ROS-analyser siste år innen skred og ras, flom og overvann (5 %)	3	3	3	1	2	3	6,0	6,0	6,0
SAMFERDSEL: Biler per 1.000 innbyggere (5 %)	528	539	548	190	598	442	3,2	3,3	3,4
SAMFERDSEL: Netto driftsutgifter til kommunale veier, per kilometer vei (5 %)	147	143	180	49	135	244	4,1	3,8	4,4
VEDLIKEHOLD: Utgifter til vedlikehold per kvadratmeter bygg (5 %)	104	97	73	196	108	233	2,8	2,6	2,2

Rana er blant de 100 beste på årets tabell. Sektoren er en samlepotte av ulike indikatorer som på forskjellig vis handler om ulike forvaltning av ressurser og miljø. Størrelse på egne bygg, kostnadene ved å varme dem opp og ved å vedlikeholde dem er sentrale nøkkeltall. Det er over tid mye mer miljøvennlig og økonomisk fornuftig å bygge relativt lite og vedlikeholde godt. Korrigert for lønns- og prisvekst var energikostnadene stabile i fjor, ifølge regnskapstallene. Kostnadene er vesentlig lavere enn for fem-seks år siden. Snittet er nå på 113 kroner per kvadratmeter. Energikostnadene for bygg i Rana er på 128 kroner per kvadratmeter, ifølge SSB.

De sentrale byggene (rådhus, skoler, sykehjem osv.) er regnet med. I snitt er arealet nasjonalt på 4,8 kvadratmeter per innbygger. Arealet er omtrent uendret. Dette er typisk en indikator hvor store kommuner kommer bedre ut enn små. Kommunen ser ut til å bygge relativt effektivt – det er ganske få kvadratmeter bygg målt mot innbyggertallet. Legg merke til at gjennomsnittet er betydelig påvirket av de største kommunene.

Et viktig ressurssspørsmål er hvor mye søppel som produseres. I år har vi korrigert søppelmengden for antallet fritidsboliger som er registrert i kommunen, basert på nasjonale

tall for bruk av fritidsbolig og antall personer per husstand. Dermed vil store hyttekommuner komme noe bedre ut i statistikken enn tidligere. Søppel per innbygger økte med 3 prosent i fjor, totalt sett. Det produseres søppel i Rana på linje med det som er vanlig ellers i landet. Vi har korrigert for antall fritidseiendommer i kommunen.

Vannforbruket er nasjonalt på vei ned per innbygger, og falt også i fjor – til 65 kubikkmeter per innbygger. Kommunenes utgifter til rekreasjon i tettsted har økt med godt over 10 prosent det siste året, selv etter at vi har justert for lønns- og prisvekst. Det er første gang i nyere tid vi ser en slik vekst i pengebruken på dette feltet. Andelen av dyrket og dyrka jord som er omdisponert de siste årene, kan indikere presset på arealer i kommunen. I Rana er svært lite jordbruksareal omdisponert de siste årene, ifølge statistikken.

Det er få nøkkeltall knyttet til samferdsel. Kommunen bruker tilsynelatende noe mer enn normalkommunen på å vedlikeholde kommunale veier, målt som netto driftsutgifter per kilometer.

Kostnadene til vedlikehold av kommunale bygg kan ses på som en indikator for om formuen blir bevart eller ei. Utgiftene økte

med knapt 5 prosent i fjor, etter at vi har justert for lønns- og prisvekst. I snitt er utgiftene til vedlikehold i Kommune-Norge på 108 kroner per kvadratmeter. Kommunen bruker litt mindre penger på vedlikehold enn normalkommunen. Høy pengebruk er positivt; det skal i utgangspunktet forlenge byggets levetid.

Saksbehandling

135 .plass

Andel nøkkeltall
som har blitt bedre

11

2,5 % vekt i barometeret

Kommunens nøkkeltall			Plass	Snitt	Topp	Kommunens karakter		
KB 2016	KB 2017	KB 2018	KB 2018	KB 2018	KB 2018	KB 2016	KB 2017	KB 2018

	KB 2016	KB 2017	KB 2018	Plass	Snitt	Topp	KB 2016	KB 2017	KB 2018
FRISTBRUDD: Andel byggesaker med overskredet frist (20 %)	2	3	3	178	7	0	5,7	5,5	5,5
BYGGESAK: Behandlingstid saker med 3 ukers frist (15 %)	10	12	12	101	17	5	5,0	4,6	4,6
BYGGESAK: Behandlingstid saker med 12 ukers frist (15 %)	22	22	22	75	38	9	4,8	5,1	5,1
EIERSEKSJONERING: Saksbehandlingstid (5 %)	7					3	5,3		
REGULERINGSPLANER: Saksbehandlingstid (10 %)	215	89	73	94	88	24	4,2	5,3	5,0
OPPMÅLINGSFORRETNING: Saksbehandlingstid (5 %)	44		28	113		14	4,1		5,2
TILSYN: Andel av vedtatte byggesaker med faktisk tilsyn (15 %)		2	2	228	7	29		1,3	1,3
GEBYR: Saksbehandlingsgebyr for enebolig (15 %)	17 623	14 475	17 500	315	12 645	4 134	2,7	3,7	3,2

NB: De tre første nøkkeltallene er ikke oppdatert for 2017. Sektoren vil bli omarbeidet til Kommunebarometeret 2019.

Sektoren handler fortsatt i all hovedsak om byggesak og teknisk sektor, ettersom det nesten ikke finnes data om saksbehandling i Kommune-Norge generelt. En utfordring er at det mangler data for mange kommuner på enkelte nøkkeltall, noe som gjør plasseringer og vurderinger mer usikre enn ellers. De nyeste dataene som er brukt i Kommunebarometeret viser at kommunen brøt fristene i 3 prosent av sakene. Legg altså merke til at dette er 2016-tall.

Antall faktiske tilsyn målt mot antall byggesaker viser fortsatt store variasjoner mellom kommunene, og mange som ikke rapporterer. Det var bare 7 prosent tilsyn i fjor, det laveste som er målt i de fire årene statistikken har eksistert.

Bare i noen få tilfeller fører kommunen faktisk tilsyn med byggesakene, ifølge statistikken.

Nasjonalt varierer gebyret for å saksbehandle en enebolig voldsomt. Noen kommuner

oppgir at de ikke krever gebyr i det hele tatt, mens de dyreste kommunene ligger på en kostnad på nesten 30.000 kroner eller mer. Forbrukerrådet har sommeren 2018 advart SSB mot å slutte å samle inn dette nøkkeltallet. «Gjennomgangen Forbrukerrådet fikk gjort i 2017 viser at gebyrforskjellene er enorme og at forskjellene mellom kommunene blir større. I tillegg øker flere av gebyrene radikalt uten åpenbar grunn», påpeker rådet i et brev til byrået. Saksbehandlingsgebyret for enebolig er litt over det som normalt har vært gjennomsnittet i Kommune-Norge. I Rana er det på 17500 kroner, ifølge tallene fra Statistisk sentralbyrå.

Vann, avløp og renovasjon

329 .plass

Andel nøkkeltall som har blitt bedre

37

2,5 % vekt i barometeret

	Kommunens nøkkeltall			Plass	Snitt	Topp	Kommunens karakter		
	KB 2016	KB 2017	KB 2018	KB 2018	KB 2018	KB 2018	KB 2016	KB 2017	KB 2018
GEBYR: Årsgebyr, vann, avløp, renovasjon og feiing (10 %)	8 091	7 830	9 550	131	10 443	7 031	5,5	5,7	4,4
VANNKVALITET: Andel innbyggere tilknyttet vannverk med god kvalitet E-coli (7,5 %)	100	100	100	1	98	100	6,0	6,0	6,0
VANNKVALITET: Andel innbyggere tilknyttet vannverk med god kvalitet IE (7,5 %)	100	100	100	1	99	100	6,0	6,0	6,0
VANNKVALITET: Andel innbyggere tilknyttet vannverk med god kvalitet farge (2,5 %)	100	97	97	369	99	100	6,0	4,6	3,9
VANNKVALITET: Andel innbyggere tilknyttet vannverk med god kvalitet pH (2,5 %)	98	100	100	1	96	100	5,7	6,0	6,0
LEVERANSE: Brudd i vannleveransen, snitt timer per år per innbygger (5 %)	0,1	0,9	7,0	394	0,7	0,0	5,9	4,7	1,0
VANNLEKKASJE: Andel av vannet som går tapt på grunn av lekkasjer (5 %)	28	28	36	296	30	5	3,4	3,4	2,4
ALDER: Andel fornyet vannledningsnett siste tre år (%) (2,5 %)	0,7	0,8	0,8	109	0,7	2,2	2,4	2,9	2,8
ALDER: Alder på vannledningsnettet (år) (2,5 %)					33	15			
ALDER: Andel fornyet spillvannnett siste tre år, avløp (%) (2,5 %)	0,5	0,5	1,1	55	0,6	1,8	2,4	2,4	4,1
ALDER: Alder på spillvannnettet (år) (2,5 %)	35				30	12	1,0		
RENSEKRAV: Andel innbyggere som er tilknyttet anlegg som overholder alle renskrav (20 %)	9	6	8	281	46	98	1,4	1,2	1,4
ANLEGG: Antall stopp i kloakken per 100 km spillvannnett (5 %)	2	17	11	247	5	0	5,6	3,2	4,0
OVERSVØMMELSER: Antall oversvømte kjellere hvor kommunen har erkjent ansvar, per 10.000 innbyggere (5 %)	1	1	0	325	1	0	4,4	4,2	5,4
RENOVASJON: Andel husholdningsavfall levert til gjenvinning og biologisk behandling (20 %)	45	39	34	265	39	52	4,9	4,2	2,9

Gebyrene skal i utgangspunktet være så lave som praktisk mulig. Samtidig er det viktig å se helheten. Det sentrale er om det er sammenheng mellom gebyrene og den anslåtte kvaliteten. Vann, avløp, renovasjon og feiing er inkludert. Summene er justert for den generelle lønns- og prisveksten i kommunesektoren, og vises dermed i faste 2017-kroner. Gebyrene har nå sunket i seks år på rad, og er i snitt på 10443 kroner. Gebyrene for vann, avløp, renovasjon og feiing i Rana er litt lavere enn normalen. Det er positivt så sant det ikke betyr at vedlikeholdet på anleggene lider.

Lekkasje fra vannledningsnettet er et problem i mange kommuner, hvor en stor del av vannet rett og slett forsvinner. Det er dårlig utnyttelse av ressursene, og her er det ingen bedring å spore over tid. I snitt

forsvinner fortsatt 30 prosent av vannet på veien. I de dårligste kommunene er lekkasjen på nær 50 prosent. Ifølge statistikken lekker det en god del fra ledningsnettet. Mange kommuner har langt bedre statistikk.

Fornyingen av vannledningsnettet har de tre siste årene vært ganske liten.

I tillegg til fornyelsestakten for vann- og avløpsnett, har vi i år også med gjennomsnittlig alder for ledningsnettet. Kommuner som i for stor grad ikke har registrert alder på ledningsnettet, er imidlertid holdt utenfor statistikken. Vannledningsnettet i Kommune-Norge er i snitt 33 år gammelt. Verken vannledningsnettet eller spillvannnettet skiftes ut raskt nok på

nasjonalt nivå. Snittalderen for spillvannnettet er nå 0,61 år. Utskifting av spillvannnettet i Rana har vært prioritert litt høyere enn i normalkommunen de tre siste årene, ifølge statistikken.

Nasjonalt leveres 39 prosent av husholdningsavfallet til gjenvinning og biologisk behandling. Det er omtrent som før. De beste kommunene her ligger på godt over 50 prosent, de dårligste på ned mot og under 20 prosent.

Andelen av avfallet som går til materialgjenvinning og biologisk behandling fra kommunen, ligger litt under normalen.

De ti beste i fylket

KOMMUNE	PLASS	G.SKOLE	P.O.	BARNEV.	BARNEH.	HELSE	SOSIAL	ØKONOMI	ENH.KOST
Bodø	109	60	81	329	203	181	92	297	192
Vestvågøy	134	360	18	189	66	245	41	261	249
Vefsn	149	283	178	269	44	217	26	143	277
Vågan	159	174	43	237	377	324	68	161	318
Sortland	183	249	66	111	86	358	119	348	204
Sømna	191	362	238	188	2	52	64	213	170
Tjeldsund	198	109	308	102	14	247		358	175
Saltdal	212	204	72	217	171	23	319	399	210
Grane	216	300	348	112	6	84		58	196
Brønnøy	227	206	133	207	199	145	242	268	186

De ti beste i kommunegruppa

KOMMUNE	PLASS	G.SKOLE	P.O.	BARNEV.	BARNEH.	HELSE	SOSIAL	ØKONOMI	ENH.KOST
Røyken	2	97	19	4	227	306	162	76	14
Oppegård	7	4	276	30	299	102	166	90	149
Nittedal	8	26	215	3	163	340	237	81	77
Skedsmo	9	42	257	15	342	278	97	48	28
Sola	10	6	208	70	177	392	282	70	95
Hamar	12	12	139	159	81	329	313	93	90
Asker	13	1	340	58	346	114	201	38	238
Moss	14	55	188	11	92	344	230	181	17
Horten	19	110	78	32	181	263	298	262	25
Sandefjord	29	165	384	23	161	264	365	9	32

De Rana likner mest på

KOMMUNE	PLASS	G.SKOLE	P.O.	BARNEV.	BARNEH.	HELSE	SOSIAL	ØKONOMI	ENH.KOST
Hamar	12	12	139	159	81	329	313	93	90
Oppdal	17	35	227	26	48	25	196	96	135
Stange	37	46	288	46	363	214	325	67	108
Lillehammer	51	17	380	39	156	142	305	286	68
Ringsaker	76	138	322	155	104	335	303	69	60
Gjøvik	85	149	77	336	84	315	371	147	50
Kongsberg	104	32	163	25	242	414	278	363	236
Bodø	109	60	81	329	203	181	92	297	192
Stjørdal	122	220	282	322	145	121	138	327	85
Steinkjer	135	135	125	353	297	287	213	304	63
Vefsn	149	283	178	269	44	217	26	143	277
Molde	170	67	353	125	274	176	208	347	257
Levanger	172	179	291	116	50	133	359	418	202
Ringerike	177	194	330	27	307	309	377	220	59
Voss	196	289	269	216	194	124	335	142	189
Tromsø	223	64	326	88	105	162	251	419	317
Elverum	225	82	337	254	219	360	336	390	78
Harstad	280	265	286	133	220	282	102	250	199
Narvik	325	170	388	103	169	302	190	332	323
Karmøy	41	279	56	50	308	334	125	72	160

Rana målt mot egne naboer

KOMMUNE	PLASS	G.SKOLE	P.O.	BARNEV.	BARNEH.	HELSE	SOSIAL	ØKONOMI	ENH.KOST
Saltdal	212	204	72	217	171	23	319	399	210
Lurøy	245	208	221	279	301	281	101	10	163
Rødøy	277	84	21	364	331	373	18	312	218
Rana	292	321	402	213	147	280	253	80	65
Nesna	304	309	424	79	13	112	19	82	376
Beiarn	329	223	375		83	50		40	405
Leirfjord	358	317	367	223	310	117	155	293	121
Hemnes	385	312	224	214	31	371	116	323	409
Meløy	424	395	400	362	410	77	379	307	357

Endringer i Kommunebarometeret fra tidligere år

Det er ti flere nøkkeltall i årets barometer, målt mot fjorårets versjon. Den viktigste endringen er at vi innen barnevern og sosialtjeneste nå også måler omfanget av tilbudet korrigert for beregnet behov. Vi kan dermed identifisere hvilke kommuner som i stor eller liten grad har tiltak i barnevernet og innbyggere på sosialhjelp. I

begge tilfeller antar vi at en lav skår er positivt. I barnehagene har vi fra i år også tatt med data om andre barnehager enn kommunale, men lavere vektet. Vi har hentet ut flere data om fastlegeordningen, for å legge mer vekt på den. Innen vann og avløp har vi tatt med ledningsnettenes alder, og ikke bare

fornyingsstakten, ettersom disse indikatorene bør ses i sammenheng med hverandre. Innen grunnskole har vi erstattet snitt på nasjonale prøver med andelen elever på laveste mestringsnivå, ettersom det nøkkeltallet skiller noe mer på kommunene.

Slik blir karakterene fordelt mellom kommunene

De 5 % beste verdiene innen ett nøkkeltall får karakteren 6 - som er toppkarakteren.

Ved å sette grensen på ca den 20. beste kommunen unngår vi problemet ved at det ofte er enkelte kommuner som ligger særlig langt unna «normalen» – punktet midt mellom topp og bunn.

På samme måte er grensen for

bunnskarakteren 1 satt ved de 5 % laveste verdiene for nøkkeltallet.

Når vi har laget denne skalaen, betyr det også at en kommune som får karakteren 3,5 har et nøkkeltall som ligger midt mellom grensen for topp- og bunnskarakter (3,5 ligger midt mellom 1 og 6).

Det er disse kommunene vi ofte betegner som «normalkommunen». Hvis en kommune mangler et nøkkeltall, har vi gitt den karakteren 3,5 for å kunne beregne en totalskår. Spørsmål om Kommunebarometeret? Send epost til barometer@kommunal-rapport.no.

Hva er en normalkommune?

I analysen bruker vi ofte begrepet normalkommune. Da viser vi *ikke* til kommunen som ligger på landsgjennomsnittet - men den kommunen som har et resultat som er midt mellom de aller beste og de aller dårligste kommunene.

En normalkommune vil ha karakteren 3,5 (se boksen over). Landsgjennomsnittet er i veldig stor grad påvirket av innbyggertallet og resultatene i de store kommunene. Men vi ser i noen tilfeller at det er veldig stor forskjell mellom landsgjennomsnittet og hvor de

fleste kommunene befinner seg på skalaen. Da kan det bli stor forskjell mellom hva normalkommunen leverer, og landsgjennomsnittet. Det viktige er å identifisere hva som er de beste resultatene i Kommune-Norge, uavhengig av kommunestørrelse.

Korreksjon 5. juli 2018: Presisert at tre nøkkeltall innen saksbehandling er fra 2016. 13. august: Rettet noen analyser hvor feil kommune framsto i teksten.

